

BAAT HET NIET DAN SCHAADT HET NIET?

Duurzame zorg & infectiepreventie
De Klimaat Dokter

Anne Roosendaal, Specialist ouderengeneeskunde

DE KLIMAAT DOKTER

- Waarom?
  - De staat van ons klimaat
  - Klimaat & gezondheid
  - Zorg als vervuiler
- Duurzaamheid en infectiepreventie: een tegenstelling?

Klimaatexperts: IPCC-rapport alarmerend voor Nederland

NOS NIEUWS • BINNENLAND • MA 28 FEBRUARI, 12:03

IPCC: gevolgen klimaatverandering steeds erger; 'nu razendsnel aan de slag'

Wat is het IPCC nou eigenlijk?

IPCC

- The Intergovernmental Panel on Climate Change
- Klimaat wetenschapsbureau VN
- Opgericht in **1988**
- Systematic review van stand van zaken klimaatverandering
- Het 6^e rapport is afgelopen jaar uitgekomen

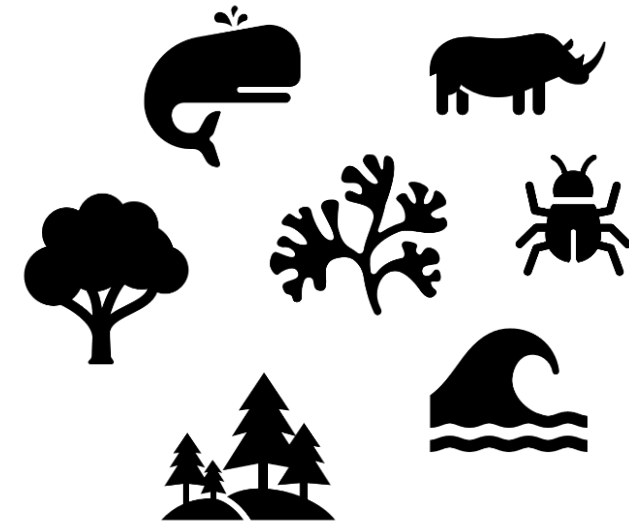
IPCC 1: Wat is de oorzaak?
IPCC 2: Hoe erg is het?
IPCC 3: Wat is de oplossing?

Pre industriële tijdperk

IPCC

CO₂

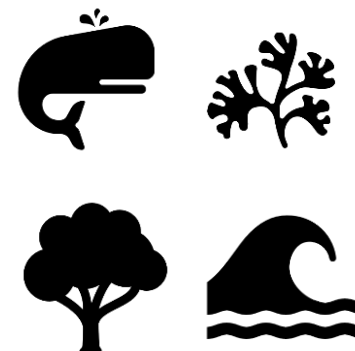
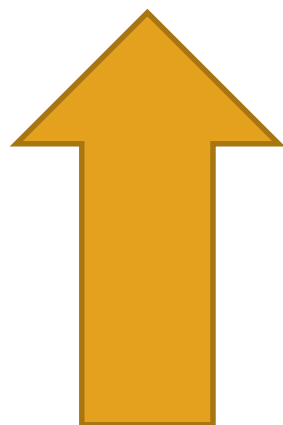
IPCC 1: oorzaak

Huidige tijdperk

IPCC

CO₂

IPCC 1: oorzaak

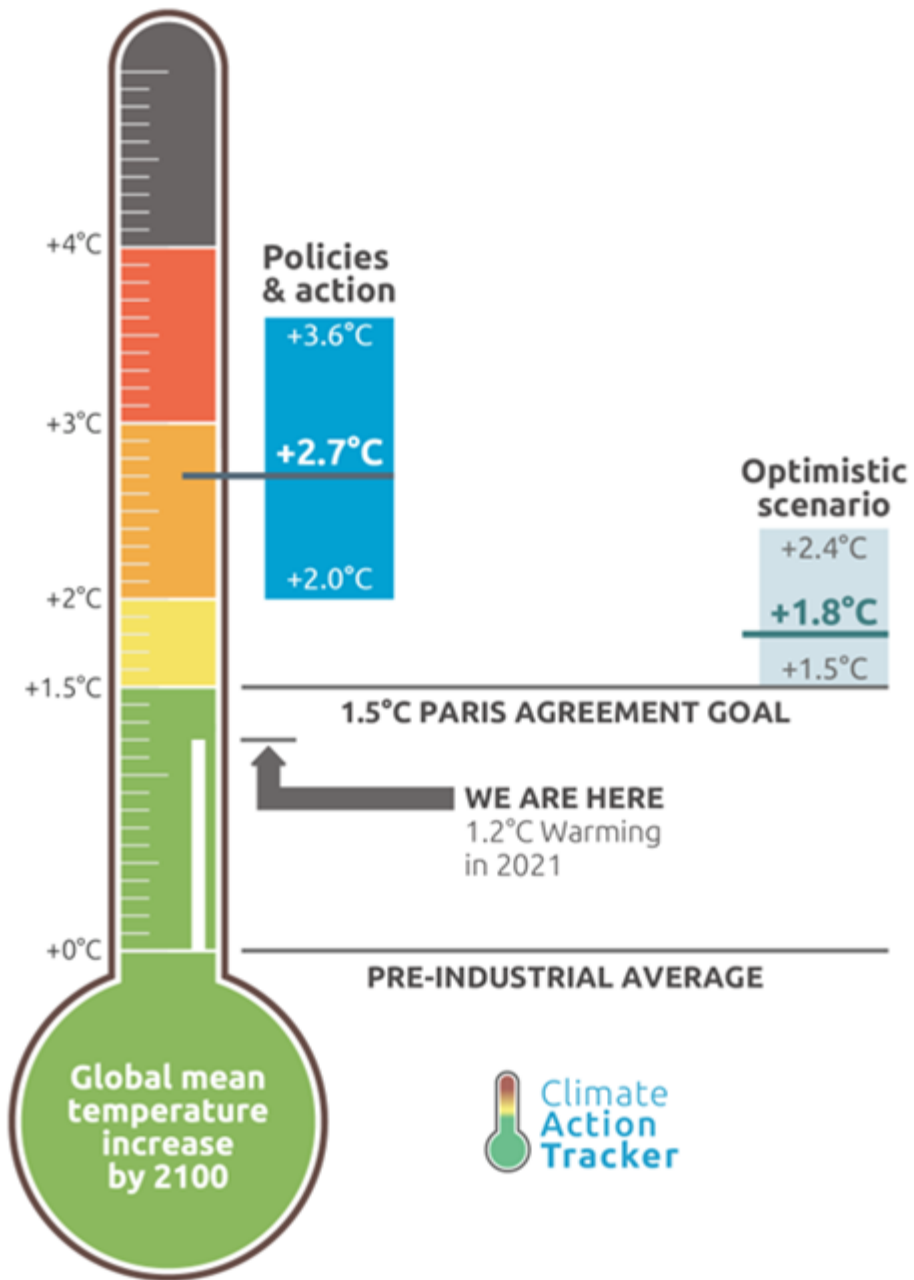

IPCC

“The scientific evidence is unequivocal: climate change is a threat to human wellbeing and the health of the planet. Any further delay in concerted global action will miss a brief and rapidly closing window to secure a liveable future,”

IPCC 2: hoe erg?

>1,5 graad grote delen Afrika niet bewoonbaar:

- Hitte
- Droogte
- Voedselschaarste

“Tipping points”
Ontstaan van kettingreacties

<1,5 graad

>1,5 graad

IPCC

Onder de 1,5 graad opwarming blijven kan, mits er een structurele daling in uitstoot is vóór 2025.

We hebben hiervoor geen nieuwe technologie nodig.

Wel een radicale shift.

Minder uitstoot.

Vergroten aanpassend vermogen, meer ruimte voor natuur

40-70% van de uitstoot kan omlaag met gedrag.

IPCC 3: oplossing

“To change everything, we need everyone.”

KLIMAAT EN GEZONDHEID

“Klimaatverandering is de grootste bedreiging voor de volksgezondheid van de 21e eeuw.”

World Health Organization; Climate Change and Health. <https://www.who.int/news-room/facts-in-pictures/detail/health-and-climate-change>

Lancet Countdown on Health and Climate Change. 2018 & 2019 report. <http://www.lancetcountdown.org/>
<https://extinctionrebellion.nl/de-noodtoestand/#>

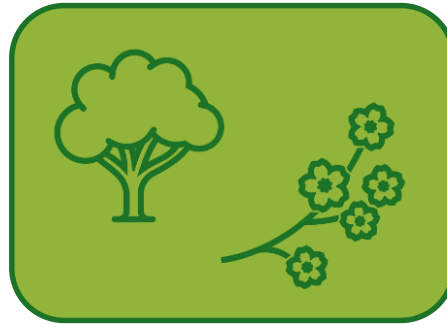

KLIMAAT EN GEZONDHEID

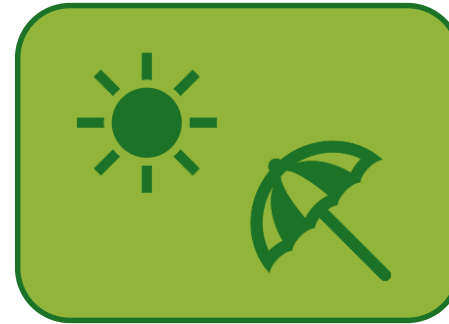
Hitte

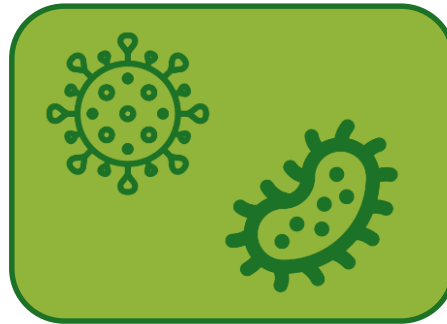
Allergieën

UV-straling

Luchtvervuiling

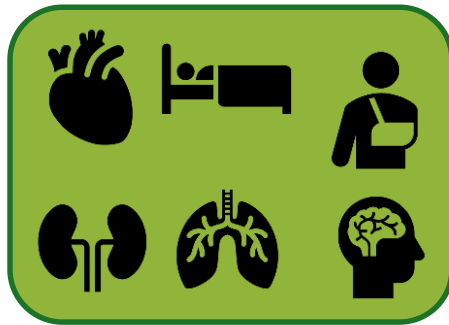
Infecties

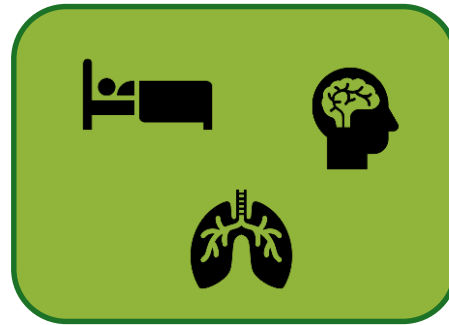
Extreem weer

KLIMAAT EN GEZONDHEID

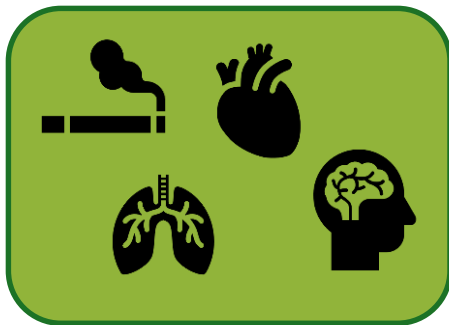
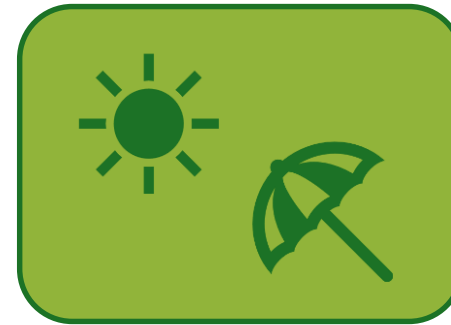
Hitte

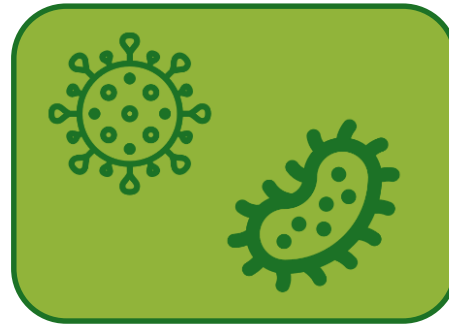
Allergieën

UV-straling

Luchtvervuiling

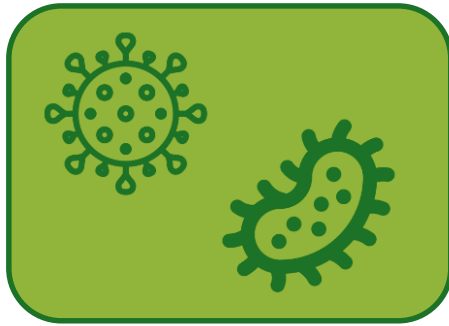

Infecties

Extreem weer

KLIMAAT EN GEZONDHEID

Infecties

Tropische infectieziekten
Voedselgebonden
Watergebonden
Hoger risico pandemiën

KLIMAAT EN GEZONDHEID

Luchtvervuiling:
Wereldwijd verantwoordelijk
voor 26% van de cardiaal
ischemische sterfte
1 op de 5 kinderen met astma

2018 Nederland:
12.000 overlijdens door
luchtvervuiling

Goed voor de aarde zorgen is goed voor onszelf zorgen

VERVUILING IN DE ZORG

CO2-uitstoot

Grote hoeveelheden niet recyclebaar afval

Medicijnresten in het oppervlaktewater

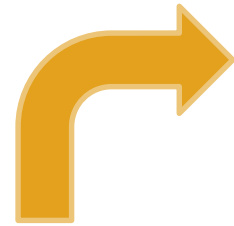
**7-8% van de Nederlandse
CO2 uitstoot**

**Top 3:
Energie gebouwen 38%
Reisbewegingen (pt + medewerker) 22%
Medicatie 18%**

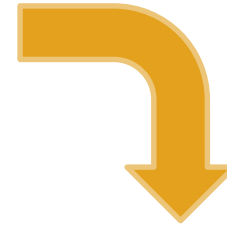

KLIMAAT & GEZONDHEID

Vervuiling

Zorg

Klimaatverandering

Ziekte

DUURZAAMHEID & INFECTIEPREVENTIE

Een tegenstelling?

KLIMAAT & INFECTIEPREVENTIE

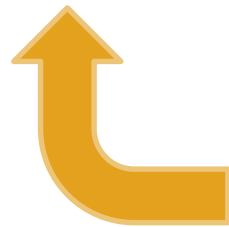

Vervuiling

Zorg

Klimaatverandering

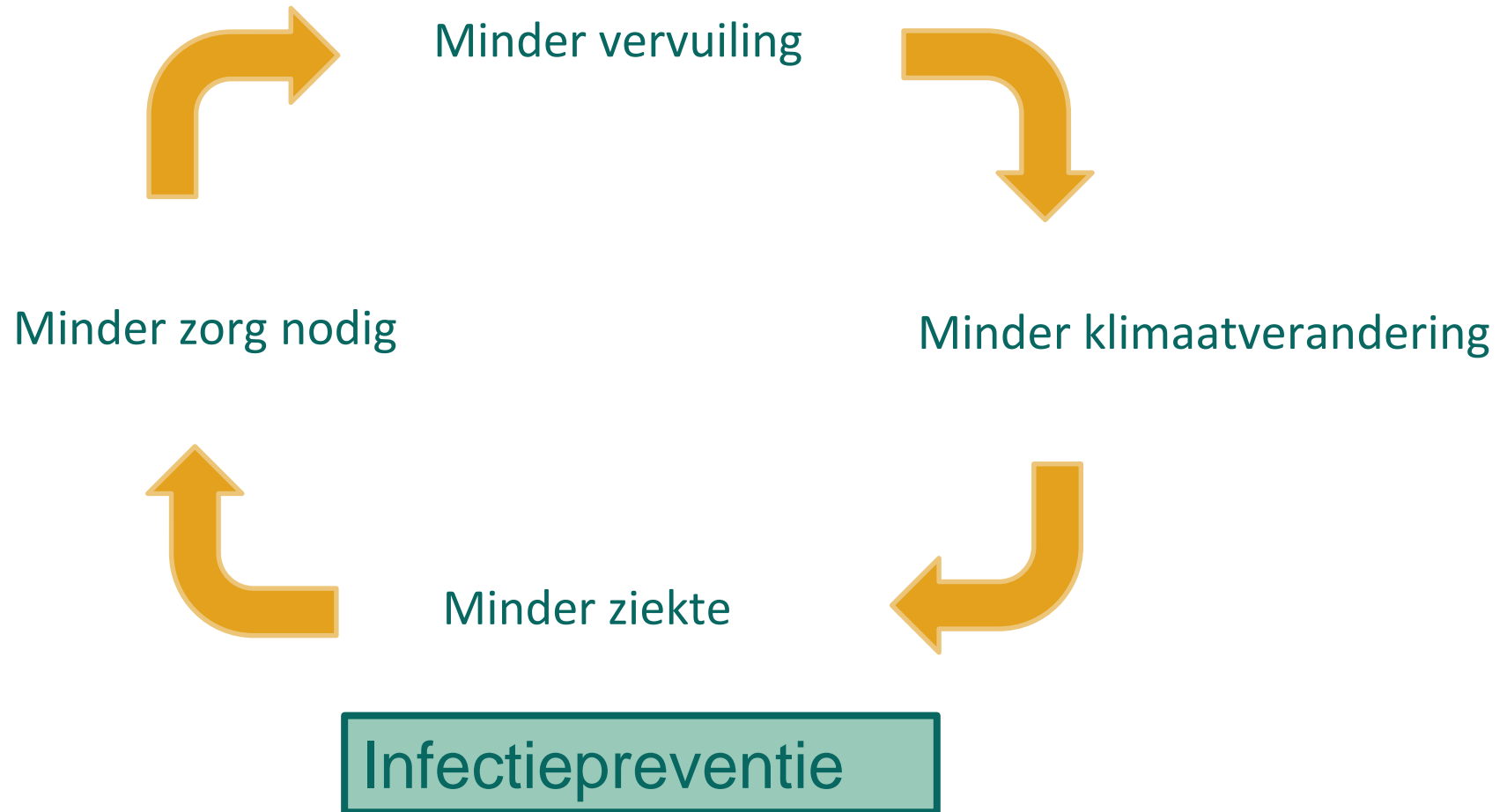
Ziekte

Infectiepreventie

KLIMAAT & INFECTIEPREVENTIE

BAAT HET NIET DAN SCHAADT HET NIET?

Belangrijke rol, ook op het gebied van duurzame zorg

In het streven naar optimale infectiepreventie zitten valkuilen

Baat het niet dan schaadt het niet?

DISPOSABLE BLOEDDRUKBANDEN

RadboudMC

Sinds 2014 gebruik wegwerp bloeddrukbanden ivm hygiëne en gemak

110 bloeddrukbanden per dag

40 000 per jaar

Augustus 2021 weer naar herbruikbaar

230 000 eu/jaar kostenbesparing

<https://www.radboudumc.nl/over-het-radboudumc/duurzaamheid/nieuws/van-disposab>

Baat het niet dan schaadt het niet?

ONSTERIELE HANDSCHOENEN

42% gebruik onnodig:

- Buiten de kamer, tijdens uitdelen eten/drinken, pakken materiaal uit schone voorraad, opnemen telefoon/werken met tablet, verwisselen niet zichtbaar verontreinigd beddengoed, routine schoonmaak, vaccineren.

Men past minder snel handhygiëne toe bij dragen handschoenen

Pt ervaart het als ongemakkelijk bij ADL zorg en eten aanreiken

Grote hoeveelheid niet recyclebaar afval

Gericht & gepast gebruik = goede zorg & duurzame zorg

Baat het niet dan schaadt het niet?

ANTIBIOTICA

Antibiotica “voor de zekerheid”

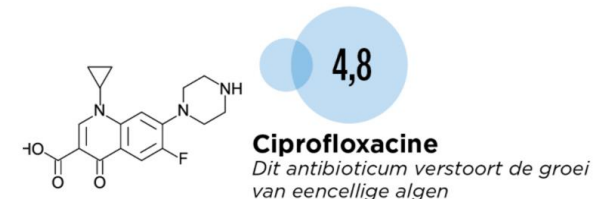
Medicatie 18% van de CO₂ uitstoot van de zorg

Medicijnresten in het oppervlaktewater

Bijwerkingen

Verhoogd risico resistentie

Gericht & gepast gebruik = goede zorg & duurzame zorg

TAKE HOME MESSAGE

De klimaatcrisis is een crisis voor de gezondheidszorg

We zijn allemaal nodig voor de oplossing

We kunnen het samen oplossen

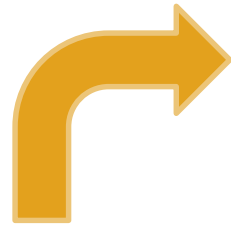
Infectiepreventie en duurzaamheid gaan heel goed samen

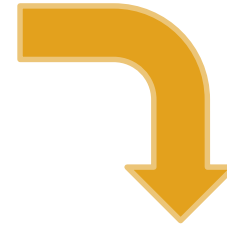
KANSEN

Gericht en gepast gebruik
AB/wegwerp
materialen/handschoenen

Is het wel nodig?
Is het wel (bewezen) effectief?

Minder vervuiling

Minder zorg nodig

Minder klimaatverandering

Minder ziekte

Infectiepreventie

TAKE HOME MESSAGE

Mijn vraag aan jullie:

In de pauze

Op je volgende werkdag

Kijk met een kritische blik naar je eigen werkvloer en bespreek met je collega's waar jullie mogelijke verbeterpunten zien

KRITISCHE BLIK OP DE WERKVLOER

Is het nodig?
Is het wel (bewezen) effectief?

